

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hónapra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvár, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér hirdetési ára 8 fillér. Gyárosok, kereske dők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

Nyilttéri ozikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Miként lehet és kell a magyarságot megerősíteni.

— Két czikk. —

I.

A mióta Beksics Gusztáv megírta a „Magyar politika új alapjai” című nagyfontosságú munkáját, napról-napra olvassunk a napi sajtóban az erdélyrészi magyarságot érintő közleményeket és hallunk nyilvános felszólalásokat, melyek mindenikéből kisugárzik a a fajszeret, de azok egyikéből sem tudtam ennél többet kivenni, bár mindenik látja a veszélyt, mely minket erdélyrészi magyarokat s különösen székelyeket fenyeget.

A fennit idézett munka megjelenése óta és a lefolyt telepítési énket után, abban mindnyájan egyetértenek, kik az erdélyrészi magyarság kérdésével foglalkoznak, hogy az erdélyi részekben mi magyarok, a szászok és a számban sokkal erősebb oláhság között nem vagyunk elegenden, sőt keseken. Elismerjük azt is, hogy van kivándorlás. Elismerjük, mert számok mutatják azt, hogy ezerek és ezerek kénytelenek külszágba menni, hogy megélhessenek. Igaz, hogy ezen ezrkből ismét a nagy contingens hazájába visszatér, de tagadhatatlan, hogy ezer meg ezer kivándorlott soha többé hazáját nem látja meg.

Elvesznek Erdélyre, elvesznek a magyar hazára nézve és azok productivitása is, a kik bár ismét visszajönek egy idő múltán, nem vesz-e el gazdaságilag? nem hat-e bénítólag gazdasági életünkre? és nem érezhető-e gazdasági fejlődésünkben?

De igen. S épen ezért nem lehet és nem szabad a kivándorlást kicsinyelni, ép úgy nem, mint annak nagyobb fontosságát tulajdonítani, mint a mekkorát a mindennapi tapasztalat világosan mutat.

Hogy káros a kivándorlás az kétségen kívül áll. Ha tehát az, ugy megakadályozandó. De miként?

Elismerjük azt is mindnyájan, hogy a székely kivándorlók csakis a munkás osztályból telnek ki, a földmíves és iparos munkás osztályból, kiket a kényszerűség vagy még inkább a biztonság megélhetése csal ki hazájából. Ha ez a munkás elem kényerét itthon is biztosan megkeresheti, nem fog idegenbe menni.

Tehát adjunk alkalmat és módot a kivándorló elemnek a megélhetésre.

A székelyek kivándorlását a telepítéssel sem lehet megakadályozni már csak azért sem, mert egy teljesen egyontalan elemről van szó, mely telepítésre nem igen alkalmas.

Ha tehát Erdélyben van alkalmas terület telepítési célokra, minthogy van is a „Mezőség”, oda nem székelhetek hanem az anyaországból földet kereső magyar elemet kell letelepíteni, kik az erdélyi magyarságot erősítsék.

A székelyeket pedig itthon kell erősíteni, hogy az idegen áramlatoknak ellentállni képesek legyenek. Beksics idézett munkájában ezt mondja „A székely házi ipart kell értelemmel és tökével a nagy ipar jelentőségére fölemelni!”

Ennek módját megkísérlem a következőkben adni:

Tagadhatatlan az is, hogy van székely házi ipar, s hogy az nem tökéletesebb, mint a milyen, annak oka legelső sorban a nehézkes értékesítés. Csak tudnók eladni iparczikkeinket és ne kellene azokat elvesztegetnünk, sok tekinthetben tulszárnyalni tudnók az ipari államok hason produktumát. Oda kell törekednünk tehát, hogy kormány és társadalom együttesen kezdje meg az actiót.

A székelytársadalom alapítson egy székely ipari termékeket értékesítő részvénytársaságot vagy helyesebben egy szövetkezetet, tüke pénzesek, de még inkább az érdekelt kisiparosok és gazdák részvételével, mely a már honos házi és kisipari czikkeknélendületet adjon.

A társaság, mely nem üzérkedési

czélzattal alakulna, azt hiszem, hogy még is jól prosperálhatna s e mellett egy olyan célt szolgálna, melynek következményei kiszámíthatatlanok, mert a székely megyékben a fa, agyag, szalma, nád és szövő házi ipar és a kis ipar körébe vágó butor, bőr és más létező iparágakat fejleszteni, versenyképesé tenni, új iparágakat honosítana meg, s ez által az általános vagyonosodást előmozdítaná, a megélhetést itthon mineen törekvő munkás egyénnek biztosítaná.

A társaság székhelyét a geográfiailag központi Székelyudvarhely tartomány legalkalmasabbnak, mely székelyeknek fiók telepei lennének Csikszekreda, Seps-Szt.-György, Kézdivásárhely, Maros-Vásárhely és Torda, a mely helyeken a társaság a vidékekről a versenyképes ipari termékeket készpénzzel bevinné, raktározna s a központi igazgatóság azok értékesítéséről az ország minden részében gondoskodna. Ezzel megkönnyítené a termelést, mert az előállító vállálról az értékesítés nehézségét levonné és az által elősegítené a tökéletesebb és nagyobb productiót. A társaság gondoskodása arra is kiterjedne, hogy azok az ipari czikkek előállítás, melyek az országban s esetleg az ország határain túl is piacra találnának, de még a székelyeknél meghonosítva nincsenek, ha azok készítéséhez a feltételkülönben megvannak, meghonosodjanak, akár a kormány segítségével, akár a nélkül, mert a földmívelési és kereskedelmi kormány is ezzel az actióval egyidejűleg sokat tehet, hogy a földmíves munkásokat téli keresethez juttassa. A székelyek között is létesítsen tchéat a házi ipari foglalkozások elsajátítására téli tanfolyamokat, melyeken a földmíves munkások és a birtokosok cselédjei könnyű szerrel és kevés idő alatt egyes iparágakat elsajátíthassanak s azt ott-hon hasznukra fordíthassák.

Ha a kecskeméti vidéki gazdasági egylet borértékesítő részvénytársaságot alakít, nyilvánvaló, hogy azt az egylet körében élő bortermelő gazdák érdekében teszi s teszi azon célzattal, hogy a nehézkes értékesítés miatt a nyomott bortermelésnek lendületet adjon. Hát a székely iparral nem így vagyunk-e? Vajjon nem lenne jótékony hatással s nem adna-e lendületet és nem emelné a székely házi ipart, a társadalom ily módon tökéjével és a kormány az értelem segítségével a nagy ipar jelentőségére.

Én meg vagyok győződve, hogy igen s azt hiszem, hogy ebben Beksics Gusztáv is egyetért velem s idézett munkájában ily értelemmel tulajdonít ő is az Erdély magyarsága című fejezetben irt rövid mondatnak, hogy a „székely házi ipart értelemmel és tökével a nagyipar jelentőségére kell fölemelni.”

Politikai hírek.

Ausztria sorsa. Budapesti tudósítónk arról értesít, hogy Körber osztrák miniszterelnököt a király tegnapielőtt magánkihallgatáson fogadta. Az audienzia után részt vett a családi ebéden. Vasnapn ujjában megjelent a királynál. Ugyanabok hétfőn az osztrák közoktatási miniszter is, a ki szintén Ischlbe érkezett, tárczája ügyeiről jelentést tett a királynak. Jól értesült képviselői körökben beszéltek, hogy mind az, a mit a kormánynak már a legközelebbi időben megvalósítandó szándékáról híreszteltek, csak kombináció. A kormánynak nincs szándékában a nyelvtörvényt mostani alakjában vagy pedig módosítva oktrojálni. A kormány eddig nem is tett kísérleteket a csehekhez való közeledésre és csak augusztus második felében fogja megállapítani akeziótörvényt, előbb azonban még kísérletet fog tenni a csehek és németek közti differenciák eltávolítására, hogy a parlamentet lehetőleg munkaképes tegye. Körber ma azzal a benyomással távozott az audienziától, hogy a király teljes bizalmát élvezi.

Válság a szomszédban. Bukarestből értesítenek, hogy Captacusene miniszterelnök szombaton Sinajába utazott Károly királyhoz s arra kérte őt, hogy Carpat bizza meg a kormány alakításával. A Carp-miniszterium, a mely néhány nap alatt megfog

alakulni, bizonyos tekintetben koalíciós miniszterium lesz, képviselve lesz benne a konzervatív párt miúdkét frakciója: az ó-konzervatívok és a junimisták. A kormánykinevezése után bizonyára hamarosan meglesz a két párt fuziója is.

Háboru Kinában.

Még mindig találgtják, hogy élnek-e a pekingi követek és idegenek, vagy sem. Az érkező táviratok ugyanis elveszésük dátumát mindig későbbre teszik. Egyszer azt hozták hírül, hogy június végén gyilkolták le az európaiakat, majd július 3-ikát emlegették, a mai táviratok szerint pedig július 7-én történt volna meg a borzasztó katasztrófa. A dolog érdemén ez a dátumzavar vajmi keveset változtat, mert akár a mai táviratoknak van igazuk, akár a minapiaknak, tény az, hogy az európaiak a kiközel négy hét óta voltak bezárva, nincsenek többé életben.

Ujjában azt is jelentik, hogy a helyzet Shanghaiban sem megnyugtató többé, mert a kinaiak között erős mozgalom vehető észre, a mely szintén az európaiak ellen irányul. Itt azonban a veszedelem kevésbé imminens, mert az idegenek könnyen elmenekülhetnek a hajókra.

Mai távirataink a következők:

A helyzet Pekingben.

London, július 15.

A Daily Mail jelenti Sanghai-ból tegnapi kelettel: Lucsnantio, Kiangszu kormányzója, az idegeneket gyűlölő Lipinheng barátja, ma Hucsauból négyezer itt toborzó katonával Pekingbe ment. A Standard jelenti Sanghai-ból tegnapikelettel: Vencsau környékén sok boxer lépett föl és az ott levő idegen és beaszültött keresztények meggyilkolásával fenyegetőzött. A vencesaui idepentelep tagjai, a kik nagyobbára hittérítők, ma sértetlenül N'ngpoba érkeztek. — A Daily Express jelenti Tien-Csin-ből 9-iki kelettel: Tegnap a kinaiak a versenyter mellett egy háznál hat ágyut és a Dickemson-villánál szintén hat ágyut állítottak föl és ezekből a pozíciókból szakadatlanul lövöldöztek. úgy, hogy az európaiak hadállásai egymásután tarthatatlanok lettek. A kineiak megszállták a mértékletességi egyesület házát és onnan valóságos golyózáport szórtak az európaiakra. A folyó Tien-Csin alatt teljesen hajózhathatlan, mert a kinaik másfelé terelték a folyó felső folyását. A vasutnak jó része a kinaiak kezében van.

London, július 14.

A kormány táviratot kapott Sanghaiból, a mely szerint a kinaiak június 7-én a brit követséget ágyúval bombázták, de az európaiak ekkor már nem tudtak ellenállni. A kormány semmi jelentőséget nem tulajdonít ennek a hírnek, mert most már egészen kétségtelen, hogy a kinaiak megölték az összes európaiakat.

London, július 14.

Még mindig nem érkeztek hírek Pekingből. A londoni, párisi és washingtoni kinaik követek az illető kormányok kérésére a kinaik helyi hatóságoknak sífres táviratokat küldtek azzal a sürgős kérelemmel, hogy a táviratokat gyorsfutár által juttassák el Pekingbe és hogy ha a követek még élnek, hozza el valamelyik követnek sajátkezü nyilatkozatát.

Elégtétel Darányinak.

(A gazdasáradalom válasza a Lloyd támadására.)

Nagyméltóságu Miniszter Ur!
Kegyetlen urunk!

Minél nagyobb örömmel értesülünk azon fényes sikerekről, melyeket Nagyméltóságod Párisban a nemzetközi gazdakongresszus alkalmával aratott, gyarapítván ezzel egyúttal a magyar név jóhíret és dicsőségét, annál inkább megbotránkoztatunk azon igazságtalan és neveléses támadás felett, melyet egy budapesti lap, megfélekedve azon köteles figyelemről is, melylyel pártállásánál fogva a kormány tagjai iránt tartozik, egy szűkkörű klikk szolgálatában Excellenciád ellen intézni merészelt.

Legyen Nagyméltóságod meggyőződve,

hogy nemzetünk óriási többsége a legrokonszenvesebb érdeklődéssel kíséri fátadhatatlan működését. És pedig nemesak a mezőgazdasággal foglalkozók, kik már magukban véve is a többséget alkotják, hanem egy szűkkeblű csoport kivételével az összes lakosság, mely minden nap közvetlenül érzi, hogy boldogulása mennyire függ a gazdák jó vagy rossz sorsától és mely éppen azért nagyon jól tudja, hogy hazánkban a földmívelés fejlesztése nemcsak nincs útjában az ipar és kereskedelem fejlődésének, hanem annak szükséges előfeltételét képezi.

Biztosíthatjuk erről Nagyméltóságodat nemesak egyesületünknek több, mint tízezer tagja nevében, hanem azon visszatetszés és lelele alapján is, melyet a jelzett igazságtalan támadás mindenütt keltett. A magyar közönség elég értelmes arra, hogy midőn egyrészt egy céltudatos, sikerdus közhasznú tevékenységet, másrészt egy minden alapot nélkülöző támadást lát, Excellenciád iránti bizalmában és tiszteletében nemhogy meginogna, hanem fokozott lelkesedéssel üdvözlí Nagyméltóságodban hazánk közgazdasági fejlődésének érdeműs előharcosát.

Midőn ez érzelmünknek e sorokkal tiszteletteljesen kifejezést adunk, maradunk kiváló tisztelettel

Budapest, 1900. júl. 12 én

Nagyméltóságod

rendíthetlen hívei

A Délvidéki Földmívelők Gazd. Egyesülete
Kraushaar Károly, Blaskovics Ferenc,
titkár. h. elnök.

Nyírtamegyei Gazdasági Egyesület a következő táviratot intézte Darányi Ignác földmívelési miniszterhez:

Nagyméltóságodat párisi felköszöntője miatt a Pester Lloyd oly módon támadta meg, hogy a támadás országsszerte kinos feltűnést keltett, mert magyar miniszter ellen a kormányt támogató többség sorából ilyen vehemes támadás még sohasem intéztetett. Midőn nagyméltóságodat a mezőgazdasági érdekek csatamezején ilyen brutális támadás érte, mi sietünk kijelenteni, hogy nagyméltóságodnak a magyar föld, a magyar nép, a magyar mezőgazdaság érdekében kifejezett tevékenységét hálás elismeréssel kísérik s tiltakozunk azon durva támadás ellen, melylyel nagyméltóságodat a Pester Lloyd miniszteri hivatalának hazafias hű teljesítéseért illeti merészelte, fölötté elszomorítónak tekintjük, ha a földmívelő állam gazdasáradalmát oly gyengének nézik, hogy egy hatalmi göggyében elkapott érdekesoport megkísérli lehetetlenné tennt a minisztert, a kiesküjéhez hiven, a magyar mezőgazdasági érdekében céltudatosan dolgozik s a kinek van bátorasága a gazdák jogosult óhajait érvényre juitatni. Kérjük nagyméltóságodat emelje magassra, mint diadalmas vezérünk ezután is a mezőgazdasági érdekek zászlaját s biztosíljuk, hogy Magyarország gazdaközönsége mindig mögötte lesz, mint a hogy mögötte áll most, midőn miniszteri állásában megingatni akarják. Ezt a magyar gazdaközönség eltűrni nem fogja s ha kell minden eszközzel megvédelmezi az agrárpolitikát, melyet nagyméltóságod az ország erkölcsi és anyagi erősbbítése érdekében lelkes kitartással folytat.

Kellott ez nekik?

Kolozsvár, júl. 16.

A burok ismét életelt adtak magukról s egyben köstetükről járkák be új hírek a lapokat.

Már-már azt hitte a világ, hogy az egész angol-bur háboru lecsendesült, s ime hogy egy része nagy bur diadalról értesülhetünk.

Több heti csöndeség után, mely már magában véve is gyanús volt, Roberts lord, a ki három szekér ide-oda dirigálásáról tudott csak jelentéseket küldözgetni, egyszerre „bulleri” stílussal jelenti sajnálattal az újabb szerencsétlenséget, hogy a burok, a kiket már összetiportnak jelentettek ki, megint helyben hagyták az angolokat. Igaz, hogy kisebb csapatot, de annál nagyobb a vereség szűgyene, mert majdnem a főparancsnok főhadiszállása előtt, egy napi járásra, a nélkül, hogy kiséghette volna a megszorított

csapatot, melytől két ágyut is elvettek a burok.

Ezenkívül még más két esetepatében verték meg az angoloknak egy-egy kisebb csapatát, melyek közül az egyik súlyos vereséget szenvedett.

Ezek a vereségek szolgáltatták a kulcsot ahhoz a misztikus tudósításhoz, mely már pár nap óta gyanusan kering az angol telegráfdrótokon, hogy az angol közigazgatás, majd pedig a főhadi szállás székhelyét Bloemfonteint fogják választani.

Ez hatalmas Rückwertkonzentrirung, a mi annyit jelent, hogy az angolok komolyan gondolnak arra, hogy Pretóriából vissza kell majd vonulniok, az oranjei fővárosba, a mi egyuttal Transvaal kiűrtését jelentené.

Ez egyelőre nem fog bekövetkezni, mert az angolok makacssága, mint azt láttuk, szinte mérhetetlen, nekik az elvesztett 4000 ember semmi, mert pénzzel foghatnak más nyomorultakat, a kiket a vágóhídra küldenek azért, hogy egy kis nép szabadságát az aranybányák részvényeseinek érdekében ösztöztörjék.

Nem egyszer használhattuk már Windischgraetz jelentéseinek analógiáját; ezuttal szintén nem találunk megfelelőbb és közelebb fekvő hasonlatot. Az elbizakodottság mámorában már hányadszor ordít föl a riddeg üzleti érdekből felaladozott sebestültek és a tanyákból kiveret hős burok jaja?

A kirai bonyódalmak közt újabb erős zuhany ez Angliának, a hol a jelentések szerint kinos hatást tett. De hát nem elég még az akadémikus kinos hatás, nem elég a hiába legyilkoltak és a megcsontkultak hosszú névsora, a kinek még az a dicsőségük sem ékesítheti homlokukat, hogy a hazért haltak meg?

A vetések állása.

— júl. 16.

A gazdasági tudósítónak a földmívelésiügyi miniszteriumba érkezett jelentéseiből konstatálni lehet, hogy az őszi gabonában néhol nagyon sok a veszteség, részben mert a viharos időjárás a labon álló és érett gabonát kirázta, részben pedig a keresztiekben és kévékben levő gabonát megforgatta, szétzórta és részben a szalmából nagyon sok helyen a magot is kicsépelte.

A kedvezőtlen időjárás néhol az aratást is félbeszakította; és mert nagyon sok esőzés volt, a kévék többnyire oly mértékben átnedvsodtek, hogy szárítani kell a termést, bár az is bizonyos, hogy a gabona már így is több vidéken jelentékeny mértékben romlott minőségében és ha az időjárás kedvezőbbre nem fordul, továbbra is romlani fog. Az őszt szes terményekben kisebb nagyobb a kár ugy mennyiségre, mint minőségre nézve; károsodott a szőlő, gyümölcs, takarmány és sok helyen a dohány és kukuricza, mely utóbbiak részben vihar és jégeső következtében.

Ennek alapján természetesen kell tartanunk, hogy a közelétt termésbecslés teljesen és csakis hozzávetőleges lehet, mert próbacseplések nincsenek s ennek folytán a gazdasági tudósítók sem bizonyosak a felől, hogy mennyi és minő a károsodás, tehát minő a termés a gabonaneműkből.

Az őszi és tavaszi buzában az átlagos terméshozamot a gazdasági tudósítók 6.61 métermázsára teszik kat. holdankint, vagyis kevesebb, mint a múltkorai jelentésben, a mikor még 6.78 métermázsára volt még kilátás.

Az őszi rozsban, a melynek aratása országsszerte folyik, 5.66 mmázsára tehető a holdankinti hozam, tehát majdnem 20 százaléknál kevesebb a tavalyinál.

Az őszi árpat jó időben naggyobára learatatt és részben már kielégítő, jó eredménynel el is csépeltek.

A zab vetéseknek javarésze szintén sokat szenvedett a kedvezőtlen időjárástól és különöshn egyes vidékeken, a hol még férgek is károsították és a fagytól is szenvedett olyannyira gyenge, hogy alig adja meg a 4—5 magot. Az utóbbi viharos időjárás is jelentékeny kárt okozott. Sok helyen öszszeszállta és az itt-ott érett magot részben kiverte.

A kukuriczát a mindenfelé előfordult bőséges csapadék előmozdította czimerét és helyenkint csöveit is növelte.

A burgonya s a kerti vetemények fejlődése országsszerte szépen halad s kender és lenvetések állása is kielégítő.

Az erdélyi részekben az Erdélyi Gazda szerint az aratási kilátások általában kedvezőek. Alsó-Fehérben, Maros-Tordába itt-ott már meg is kezdtek a vágást a muít héten. Kár alig volt. Az időjárás is elég rendesen

ütött be. Ezzel jól járt a gazda de sokat nyertek a jegyzőbiztosító társulatok is. Vannak helyek, mint pl. Háromszék alsó fele, Alsó-Fehér, Kis-Küküllő és Torda-Aranyos egy része, hol 10—12, sőt néhol 14 q.-as terméseket is remélhően buzából.

Szénát nem túl sokat, de ritka jó minőségűt takarítottak be a gazdák. Tengeri itt-ott gyenge, de még van ideje magát elővenni. Czukorrépa szintén jól néz ki. Gyümölcs általában kevés lesz, virágjában lefagyott. — Alsó-Fehér megye egyes járásában nem fagyott el. Szőlőből szintén ritka helyen lesz rendezes termés.

Auerék kudarcza.

Teljes leveretés.

A fővárosból kapjuk az alábbi értesítést:

A Budapesti székelő m. kir. szabadalmi hivatal július 28-án olyan határozatot hozott, ami Auréknak végképpen nyakát szegi. Aurék baperelték Kohl György bécsi vegyész azt, mert a „Durable” elnevezésű izzótesteket gyártotta és azokat forgalomba hozta, elárúsította.

Kohl azzal védekezett, hogy ő nem az Aurék szabadalma szerint gyártja a harisnyákat, bár azoknak alakja s az anyag, amiből készülnek ugyanaz, azonban a keverék, amibe mártja más és így az ő harisnyái sokkal szebb világosságot adnak, mint az Aurék-félek és sokkal tartósabbak. És még ezen felül sokkal olcsóbbak is.

A m. kir. szabadalmi bíróság a dolgot behatárolta megvizsgálta és a fent írt tényeket elismerte, az Aurék-társaságot pedig elutasította.

Kohl György erre vonatkozó körlevele a következő:

Budapest, 1900. június 28-án.

T. ez.

Van szerencsém tisztelttel értesíteni, hogy a magy. kir. szabadalmi hivatal a mai napon megtartott tárgyaláson (2-ik és utolsó főbbviteli bíróság) az Osztrák-Magyar Légszusz-izzófény Részvénytársaságot (welsbacher Auer Károly dr. szabadalma) Budapesti elenem beadott panaszával elutasította és az általam bejelentett szabadalmat tartós, fenyőzős izzótestekre jogerősen elismerte:

„A magy. kir. szabadalmi hivatal első bírósági ítélete megváltoztatik, az „Auer-társaság” beadványával elutasítatik és Kohl György bécsi vegyésznek a szabadalom megadatik.”

Midőn ezt tiszteltteljesen becses tudomására hozom, kérem becses pártfogását és bátorítást megjelölni, hogy szabadalmam gyártmányos kihasználásához azonnal hozzáfogok és az ezen célra szolgáló gyári helyiséget itt, Budapesti berendezem. Mindaddig, míg ezt véghez viszem, minden megrendelést bécsi gyáram, Kohl György „Durable” légszusz-izzófény-gyára Bécs, IV., Trappelasse 6. cím alatt pontosan szállítja és kérem minden esetleges felvilágosítást, vagy megrendelést megbízottamnál, Glauber Márkus úrnál Budapest, VII., Kisdiófa-utca 3. megtenni.

Tisztelttel

Kohl György,

a „Durable” légszusz-izzófény szabadalom tulajdonosa.

No, ez már nagyon rosszul fog esni Auréknek, de annál jobban esik azoknak, akik az Aurék ellen a mozgalmat megindították. A szabadalmi bíróságnak eme határozata az Aurék-ellenes mozgalomnak teljes diadalát jelenti, mert az ég tudja hány sablonzerű ítéletet hoztak volna még a bíróságok az Aurék javára, ha nem keltették

volna fel az egész országban a figyelmet az Aurék visszaélése iránt.

Most már nemcsak, hogy használni de eladni is szabad ezeket a Kohl-féle harisnyákat és értesüléstünk szerint Kolozsvárt is raktárt állítanak azokból úgy, hogy mindenki bátran, az eladó felelősségére vehet olyanokat. A Kohl-féle égő-harisnyákról azt állítják, hogy sokkal elasztikusabbak és tartósabbak az Aurék-féleknél. Negyyszázszor lett az asztalhoz ütte égőtől együtt és nem omlott össze.

Érdekes, hogy Kohl György Magyarországon is szándékozik gyárat létesíteni és így még hazafias ügyet is szolgálunk, ha az ő hálót használjuk.

A Ferencz-barátok vagyona.

— Lefoglalta a Vatikán. —

— július 16.

A Ferencz-rend hazafias magyar tagjai Erdélyben is évszázadok óta honosok és tisztelték. Különböző nagybecsű ingatlan és ingó vagyonnal is rendelkeznek itt, melyeket most az elidegenítés veszélye fenyeget, mert mint fővárosi tudósítónk írja, a magyarországi papi javak elkobása megkezdődött. Az elkobást — Róma kezdte meg. A magyar francziskánusoknak volt valami másfél millió forint kiterő vagyona értékpapirokban, kölcsönkötvényekben, készpénzben stb. Ezt az ingó vagyonost most, hogy a szerzetet reformálták, a Vatikán egyházterület lefoglalta a maga számára, hivatkozással arra, hogy a szerzet kolduló szerzet, a melynek vagyonnal nem szabad bírnia.

A magyarországi francziskánus társházak birtokában eddig volt értékpapírokat elvitték Rómába s a rend követeléseinek likvidálása folyamatban van. Sőt több is történni. Egy-egy társháznak módjában volt ingatlan birtokot is szereznie. Így például a budapesti társház, a belvárosban bérház, Ujpesten pedig egy szőlő és nyaraló tulajdonába jutott. Most ezeket az értékesítésükből befolyó összeget szintén elviszik Rómába.

Ugyanezt a műveletet természetesen megcsinálják a Magyarországon levő társházak összes vagyonára nézve. Ily módon egy pár millió forint, amely eddig Magyarország nemzeti vagyonát gyarapította, átvándorol idegen földre, idegen cölökre, mert hiszen a magyar ország rendházak fenntartásának költségén a megszorított rendszabályok mellett, az elkobozott vagyonnak még kamatai sem térülnek vissza.

Tiszteljük a katolikus egyháznak egyházi dolgokban Romától való függését, de ez a vagyoneklokozás már nem a lelki üdvösség kérdése, ez a nemzeti vagyon testéből egy részt szakít ki s visz idegenbe.

Nem lehetne-e törvényhozási úton megakadályozni ezt a dolgot?

Ha van szükség pénzre magyar katolikus egyházi célokra, aminthogy van, akkor ne engedjék, hogy ez a tekintélyes vagyon idegenbe menjen.

Az izzótest szabadalmi pöre a kolozsvári kir. törvényszéknél.

Kolozsvár, jul. 16.

Kedden reggel veszi kezdetét az a tárgyalás, melyet a bécsi Gassglühlicht egy kolozsvári kávé ellen szabadalom megsértése

hogy a végrendeletet megfogják találni. Lady Laurayne, a szép arca és megnyerő modora daczára, mindent tud arról és az ő gonoszsága fel lesz fedezve.

Azon este Konstansz megcsinálta a végleges intézkedéseit. Megmondta, hogy a reggelijét korán vigyék a saját szobájába, aztán míg a család reggelizik, a kocsi álljon elő és ő a csekély podgyaszával és King Sárával az állomásra fog hajtatni.

Az éj legnagyobb részét a bucsuzó levelek megírásával töltötte. Lady Lauraynenak megírt mindent, a mit érzett és megmondta, hogy sohasem megy vissza Broomba, kivéve, ha a végrendelet megkerül.

A szír Austinhoz írott levele gyöngéd volt és szeretetteljes, de kifejezett adottságon hitének, hogy a végrendelet meg van, hogy az vagy Broomban volt elrejtve, vagy ott veszett el; azt tette utána, hogy ezt a meggyőződését soha és semmi sem változtassa meg. Elbucszott tőle és neki is megmondta, éppen, mint az anyjának, hogy ő sohasem látja többé Broomot, kivéve, ha a végrendelet előkerül. A leányoktól is elbucszott.

Azian szír Dysart Tamásnak válaszolt. Válasza rövid volt és neheztelő és szír Tamás, kemény szívű és világiasága daczára, szégyelte magát, midőn azt olvasta és annak a levélnek a tartalmáról nem beszélt senkinek.

Az éj hátra levő részét a Lancelot-hoz való irással töltötte el. Az egy igen egyszerű nemes lemondás volt róla az ő javáért. Ez volt végleges bucsuja tőle, aki legdrágább volt előtte a világon. Megmondta neki, hogy ki megy a világba, hogy elveszítse magát az emberek tömege között; hogy ezt ő érte teszi, és az iránta való nagy szeretetért, hogy azon félelem miatt szakította el magát mindentől, nehogy az ő életét megrontsa; hogy elmegy oda, hol senki sem tudja megtalálni és a hol nem kívánja,

czimén indított. Felperes osztrák társaságnak nincs igaz, ezt már az aradi, nagyváradi és szegedi bíróságok végzése és ítéletei és azok indokai kimutatták.

Csupán a Bécshez közfelfokvó pozsonyi bíróságok megeskertett szakértők véleménye alapján hoztak egy marasztaló ítéletet és ezt az ítéletet ez a magyarokak zsákmányoló osztrák társaság félmillió példányban német-magyar nyelven kinyomatta és elhímettül, mint valami mumust, az összes gázfogyasztóknak és összes szerkesztőségeknek elretentésül megküldte. A kolozsvári gázfogyasztók is szerencsések voltak e nyomtatványokból tiszteltéldányokat nyerhetni.

A bécsi társaság furfangja és ügyes taktikája iránt a legnagyobb elismeréssel kell, hogy adózzunk. Ravasz fiúfiának sikerült Magyarországon óriási vagyont összeharcolnia. Bár Magyarországon is akadna néhány olyan ember, a ki Ausztriából ennyire ok nélkül ki tudna zsákmányolni sok százezer forintot, mint tette eddig Galya ur, a bécsi Gassglühlicht magyarországi főtuladonosa. Ez az ur ugyanis az 1895. évi XXXVII. t.-cz. Légrádi-testvérek által kiadott indoklását használtatta eszközül a bíróságoknál.

A 8. pontoz tartozó magyarázatot (37. lap) értelmezette a maga javára. Természetesen gondosan elhallgatta a bítorlások és büntetések fejezetének, a 63. lapra magyarázó ama részét, a melynél fogva kávéházakban, vendéglőkben s más üzemhelyiségekben és magán fogyasztóknál sem vizsgálják sem foglalkni nincs joguk.

A magyarázat erre vonatkozó két sora, mely a máshonnan rendelő polgárokat minden zaklatástól megvédi, így szól:

Másnak birtokába került tárgyak (tehát izzó testek) ha az illető nem foglalkozott az utánzással, vagy forgalomba helyezésével (tehát árusítással) le nem foglalható.

No már mostan magyarázza meg nekünk a ki tudja, hogy Kolozsvárt miért foglaltak azoknál, a kik se nem gyártottak, se nem árusítottak izzó testeket.

De hát maga kárán tanul a magyar. Előttünk akkor lett világos a szabadalmi törvény, a mikor már ennél az egy cikkknél milliókat zsákmányoltak ki zsebünkől. Az Auer szabadalom már Magyarországon is végét járja.

Most itt is meg fogják semmisíteni ezt a szabadalmat, mint Németországban, mert nem adtak a szabadalomról olyan leírást, a mely lehetővé tenné, hogy annak alapján azt valamely szakértő minden kiegészítés nélkül elő tudná állítani. Pedig ezt a magyar törvény 32. §-a is világosan meg követeli és éppen ezen a czímen vonták meg Németországban a szabadalmat, mint arról, más helyen is tüzetesen megemlékeznünk.

A népünnepély.

Az asszonyok játékonysági hajlama — hál a gondviselésnek — daczol idő s ényezetlen. A népünnepélyeknek rendszeren az eső szokott utjukba állani. Az idén kétszer-háromszor verte el, de végre is az asszonyok lettek nyertesek.

És hol ne győznének ők? a kik a szívükkel, következőleg lelkesedéssel küzdenek. Tegnap végre nyári napfény ragyogott a sétatérre, a hol a népünnepély, délután 5 órakor kezdetét vette.

A népünnepélyek elismert tekintélye Filippi Gyula állott a programot rendező bizottság élén. Neki kellett intézkedni, hogy melyik szám: hogy és miként legyen érvényre juttatva és vigyázni arra, hogy a mélyen tisztelt közönség apróbb része ne rendetlenkedjék.

Igy aztán rendben folyt minden. Szákeverseny, versenyfutás (négykézláb) léggömb eresztés, csolnak verseny stb.

A szerencsekerék is teljes diadallal működött.

dött. Annyi volt a szerencsejátékos, hogy a nyeménnyárgyak az utolsóig elfogytak. A kik tegnap szerencsét próbáltak láthatták, hogy Fortuna istenasszonya csakugyan oly szép és bájos, mint a milyennek az ókor költészete és szobrász művésze alkotta.

A népünnepélyen különben tegnap is a konfetti vezetett. Tekintettel arra, hogy ilyen alkalommal a konfettinek jó keletje szokott lenni, ma dusan voltak felszerelve a konfettis kosarak. De mintha nem lett volna olyan keresett ciklik, mint akkor, mikor még az ujdonság ingerével hatott. A publikumnak csak zöldebb része szórta a színes papír szeleteket a szépműn arczoskájába.

És boldog volt az a bakfisch, a melynek haja és ruhája tele volt konfettivel. Ellenben a lenézés, a mellözés miatt eredő súlyos bánat nehezedett arra a kis leányra, a kit nem konfettizett meg egy jó kedvű suhanca.

Oh a konfettizés valóságos szerelmi vallo-más. A kit konfettivel megdobnak, annyi mintha így szólnának hozzá:

— Te szép vagy! Nekem tetszel.

A kit a konfetti egészen behorít: az a népünnepély ünnepelt szépe.

De bizony nehéz volna azt kiválasztani, hogy tulajdonképen ki volt a szebb, Egyik a másik után tűnt fel a jövő-menő, hullámozó tömegben, s általános nézet szerint szép volt valamennyi.

Az ünnepélynek érdekes részlete volt a tüzi-játék, mely este 8 órakor vette kezdetét. Színes rakéták pattogtak, susorogtak a levegőben és száz meg száz gyerek ordította melléje tetszésnek zajos kifejezést. Mikor egy rakéta nagyot durranva csattant szét a magasban nagy számu gyerekesapat szopránja öszinte lelkesedéssel utalványozta ki Szabó uramnak, a jeles tüzijátékosnak a teljes elismerést.

De a nagyközönség is sokat gyönyörködött a mint egy földrág tartó tüzi-játékban, a mely a népünnepély zárpontját képezte.

A közönség nagy része még tovább is a sétatérre maradt. A tele hold leragygott a tiszta égről s a hársak illata balzsamozta a levegőt. Olyan jó, olyan kellemes volt még tovább pihenni, álmodozni a holdsugaras est félhomályában. (t. p.)

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, július 16.

— Darányi elégtétele. Közismert dolog, hogy a Pester Lloyd milyen kíméletlen és igaztalan támadást intézett Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter ellen, azért, hogy ez a párisi gazdakongresszuson a mezőgazdasági eszmék diadaláért mondott egy nagy felütést keltő pohárköszöntőt. Ez a támadás — kivéve egy kis érdekesoportot — az egész országban élénk visszatetszést keltett s most sorra nyilatkozik meg a magyar gazda-körök és gazdasági egyetek lelkiismerete és utasítja vissza azt a méltatlan támadást, melyet a hivatott német lap Darányi ellen intézett. Valamennyi eddig megnyilatkozott egyesület a legteljesebb rokonszenvérről és elismeréséről biztosítja a méltatlanul meghurcolt minisztert, a kinek a földmívelésügyi terén szerzett nagy érdemeit még azoknak is el kell ismerniük, a kik nem tartoznak vele egy politikai párthoz. A Pester Lloyd támadásával szemben, mint azt lapunk más helyén közöljük, az ország gazdasági egyetei a legnagyobb felháborodás hangján szólalnak meg rendre. Reméljük, hogy az Erdélyi Gazdasági Egyet sem fog hátramaradni s csatlakozni fog azon mozgalomhoz, melyet a magyar gazdasági egyetek megindítottak s melynek célja, az érdem elismerése.

rése mellett megoltalmazni a magyar gazdaközönség érdekeit egy szűkebb érdekesoport kapzsisága ellen.

— Gunesch Károly kitüntetése. Ritka esetben volt a királyi kitüntetés egy megérdemelve, mint most, a mikor a népoktatástigynék egyik igazán érdemes és sikerrel teljes hosszú életpályát megfutott munkása Gunesch Károly a kolozsvári ágostai ev. luth. népiskola tanítója kapta meg az arany érdemkeresztet. Ugy tudjuk 41 éven át működött ez a derék tanító azon a nehéz, de áldásos pályán, a mely hálátlan a jutalmazásban, de a mely a hivatott ember lelket még is megelégedéssel tölti el, mert szebb és nemesebb élethivatás alig van annál, mint a melyet a gyermek nevelés körében teljesítenek. És ha valaki oly ritka kitartással és ügybuzgósággal végzi és oly hosszú életidőn át ezt a nehéz, de szép mesterséget, az bizonyára rászolgál mindegyik igaz elismerésére. Örömmel adunk mi is hírt arról, hogy a király kegye ezzel a derék férfival s ennek üdvös eredményes munkásságával szemben is megnyilatkozott s velünk együtt kétségtelenül örömmel vesznek hírt e kitüntetésről mindazok, a kik megbecsülni tudják Gunesch Károly szolgálatait, melyeket a népnevelés ügy terén teljesített.

— Állatkiallítás. Az E. G. E. titkári hivatala több mint háromezer gazdának küldött az idei őszi kiállításra programot és bejelentő levelet. Nem is volt még egyetlen előző kiállítás alkalmával sem akkor az érdeklődés tenyésztőink körében, mint most.

Olyanok is, kik eddig soha sem vettek részt kiállításaink, számosan bejelentették jövetelüket. Egy új kiállító az első héten tizenkét lovat jelentett be, mind jó vérű és nevelésű felvér altatókat. A szarvasmarha kollekció kiállítására idáig öt jelenkezés történt. Ugy látszik ezen osztálynál élénk verseny lesz. Itt vannak különben a legnagyobb díjak és elég számosan is. Azt hisszük, hogy fehér marhánk az idén oly anyaggal lenyes bemutatva, melylyel bármily kényes igények beérhetik. Igen emelni fogja az ide kiállítás érdekességét az ugyanakkor és azzal kapcsolatban (a Lövyöldében) rendezendő gazd. gép-, szerszám-, termény-, termék stb. kiállítás is, melyre gyárosaink, iparosaink és gazdáink köréből már eddig is sokan jelentettek be egyet s más. Majd minden hazai gépgyáros cég nagyobb kollekcióval vesz részt s minden valószínűséggel a kiállítás ezen osztálya több időre is nyitva fog tartatni.

— Öntözés. Másodszor is szólunk róla most, midőn a beállott száraz napokon csakugyan kezdetét vette a kiváltásosg utcák öntözése. Az öntözés ma reggel fél 8 órakor kezdődött és kiterjedt azokra az utcákra, a hol valamely potentatok laknak, de nem terjedt ki azokra az utcákra, a melyek csakugyan porosok. Igaz, hogy nem sokat használ az egész öntözés, mert az az utca, a melyet ma fél 8 órakor öntöztek, 9 órakor már száraz volt. De az úgy látszik mindegy. Földog az, hogy 1800 forintotcsak mégis sikerült a tanácsnak a város kasszájából ki-szavaztatni. Ezt a költséget természetesen

jutalmat ígért bárkinek, a kinek Konstanszra vonatkozólag tudósítást fog küldeni.

Minden az amit cselekedett, visszavonhatatlanul megtörtént, Sir Tamás valóban megbánta a tettét és szívesen még nem történte tette volna. Nem volt elkészülve arra, hogy a fiu úgy fogja venni a dolgot, ahogy vette. Az ifju jövője reménytelenül el volt rontva, éppen azon eszközök által, melyeket az apja adott, hogy az ellenkező eredményt elérje és a londoni jótékony intézetek annál gazdagabbak lesznek.

Sir Tamásnak, bár mennyire szerette a pénzt és bár mennyire haragudott a fiára, sok bánata és szív fájdalma volt. Mind egyre írta a leveleket, kérve a fiát, hogy jöjjön haza. De Dysart századosnak nem volt érdeklődése az életben, mióta Konstanszot elvesztette.

Ekkor háboru ütött ki a Fok földön és annak a tartalma alatt Lance egyike volt a legbátrabb és legerélyesebb tiszteknek. Csak ő tudta, hogy az ütközetben mennyire ke-reste a halált.

Igy télt el nyolcz év. Konstansz Déli-Kensingtonban fogadott lakást. A hűséges King Sára volt mellette. És Konstansz nem csak fenntartotta magát, de festményei által nagyon szép jövedelmet csinált az ő szép virág csoportjait élénken keresték és azok jó ártért kelttek el. Az ő finom szépségét nem érintette az idő, sőt ellenkezőleg, növelte azt.

Ezen évek alatt semmi fontosabb dolog nem történt vele. Festette a képeket és eladta azokat; felkelt és lefedt; egyik nap olyan volt, mint a másik. Anderson ur és a Vikárius koronként írtak és tudattak vele, hogy Broomban és Hildropban mi történt, de a végrendeletől nem jött hír. Az ügyvéd rég felhagyott azzal, hogy azt várja és a Vikáriusnak sem volt reménye hozzá.

(Folytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Julius 16.

Egy fiatal leány története.

— Angol regény. —

A Lauri szerzőjétől.

Az „Ellenzék” részére fordította: AMICA.

XVIII.

(Folytatás.)

(33)

Gondolatában már is elválasztotta magát tőlük. Elhatározta magába, hogy nem vissz magával több ruhát, mint a mennyi mulhatatlanul szükséges. A drága szép ruhát mind ott hagyja; de az ékszerait elviszi, hogy legyen mihez nyulni ha netalan a szegénység beköszönt hozzá. Ugy találta, hogy szinte száz fontkés pénze volt, tehát a közvetlen szükségétl nem lehetett félni.

Midőn a bóröndjei be voltak pakolva, King Sára után küldött és megmondta neki, hogy mit szándékozik tenni.

— Sára, velem jöhet, ha magának tetszik — mondá. Velem jöhet, hogy hűséges barátném, társam és gazdasszonyom legyen, vagy itt maradhat.

— Nem maradok. Midőn Konstansz kisasszony elhagyja Broomot, én is vele megyek. Kísérem a hova megy és a mig élek, szolgálni fogom. Inkább éhezniem magával, minthogy ellenségeivel a legnagyobb kényelomban éljek. De oh, hogy ennek így kellett megtörténni — hogy a gazdám leánya, Hildrop örököse, élelmet megkeresni a nagy világba menjen.

Kisasszony, jegyezze meg a szavaimat — az ég igazságos és ámbár addig évek elhethetnek el, de az én véleményem az,

nem róják ki a kiváltságos utcákra. Ezt a költséget azok is fizetik, a kik nem issejtik, hogy milyen művellet az utcák öntözése. Különben diszokolev annak az urnak, a kinek először észbe jutott, hogy fizessen a város az idén is a — falrahányt borsóért.

— **Boros György kitüntetése Amerikában.** Levelet kaptunk Amerikából, melyben a posta bélyegzőn „Concord jul. 7. 1900.” olvasható.

A levélben ezeket írják:

A Harvard egyetem évzáró ünnepségei most folynak. Itt ez ünnepségeket Commencementnek nevezik s oly óriási néptömeg gyűl össze, hogy a város valósággal hemzseg tőlük.

A korábban végzett egyetemi hallgatók minden ilyen alkalommal találkoztak rendeznek. Most a legújabb találkozó száma 1823 volt.

Két meghajlott öreg ur is megjelent közöttük, döcögtek a többi után, kik évenként sorakoztak és vezették az utának lépdelő méltóságokat, a kiket az egyetem díszterme előtt két sorfal között, levett kalappal bocsátották be a terembe.

Az egyetem zenekara játszotta az egyetem himnuszát.

Benn óriási közönség foglalt el minden helyet.

A tanári kar, a vendégek, s ezek közül azok foglaltak helyet, a kik egyetemi kitüntetésben részesülendők voltak.

Ezek között volt egy magyar is, *Boros György* teológiai tanár és dékán, a kit az egyetem egyik dékánjával együtt nagy óvációjával tüntetett ki az egyetem rektora és a közönség.

Ezután az új doktorok a rektorhoz voltak hivatalosok és a rektor a magyar vendégeket maga vezette az egyetem rektori lakába, a hol az állami notabilitások és mások voltak jelen. Két órákor volt a hivatalos nagy ebéd, melyen mintegy 1200-an vettek részt.

— **Oláhországi család.** Egy németül és oláhuul beszélő, oláhországi kereskedőtől és Van der Welden Ede gázgyárostól 50—50 frtot kicsalt és Nagyváradra szökött. Károlyt a kolozsvári rendőrségnél azonnal panaszt tettek. A panasz folytán Kóssa Elemér bünygyi osztályvezető azonnal táviratozott a nagyváradi rendőrségnek. A táviratot azonban érthetetlen okokból két napig nem kézbesítették. E miatt Hirschfeld Károly a saját felelősségére indította meg a nyomozatot s nagyváradi jóbarátjai segítségével a testet le is tartoztatta. Megnyugvás okáért ő is leutazott Nagyváradra s midőn a család a kapitányi hivatalban őt meglátta, sírásra fogta a dolgot. Innen átkísérték Kolozsvárra, Kolozsvárt a károsultakat a szélhámos kielégítette s a rendőrség ezzel utnák eresztette, hogy távozzék most már békességgel és próbáljon már városban szerencsét.

Az új bűnvádi eljárás szerint a családokat most dédelgetik a rendőrhatalóságok. Másodosztályban utaztatják, szórakoztatól egy művelt és szellemes tisztviselőt adnak mellé. A megérkezéskor ezzel együtt reggeliznek, gőzfürdőt vesznek és az illető város minden költségéről és szórakoztatásáról saját pénz-tára terhére gondoskodik. Eldorádója van most Magyarországon a jövevelési csalóknak és zsebmeteszőknek.

— **Mit végeztek a mentők?** A kolozsvári mentő egyetnek tegnap sem volt vasárnapi munka szünetje. Reggel 8 órától d. u. fél 5 óráig 8 esetben működtek, lázas tevékenységgel.

Moldován Juli szamosújvári lakost nehéz kor gyöttri, mihelyt felönt a garatra. A szegény asszonyt tegnap kétszer vették gondjukba a mentők. Egy izben a posta háta megett vergődött, másik izben pedig a Nagymalomban utcában esett össze szív görcsei miatt. Lőte Ferenczné szamosfalvi földész feleségét K. K. kutyája úgy össze marcanagolta, hogy a mentők költötték be.

Martinás Mayer galicizai bevándorolt kazár sakter kelletlenül több pálinkát ivott, a mely miatt egyik kollégájával összeköltözhözött s ennek fejét betörtte. A K. L. czukrász üveggel az újait csontig bevágta. A mentők bekötötték Csizsér Juli szobaleány üvegbe lépett. A mentők szedték ki talpából az üveg darabokat. Csiky József napzsámas a Boldog utcában deszkát emelt. Sérvt kapott. Eszméletlenül szállították a mentők a kórházba.

Bogya György darabont volt egy kegyetlen szívű hivatalnoknál a Házsongárdban. Boga tifuszban szenvedett és nem bír dolgozni. A kegyetlen szívdő gazda e miatt elpáholta Bogya Györgyöt és fejét behasította. A mentők vették sérüléseit kezelési alá, egyuttal beszállították a belgyógyászati klinikára. A rossz lelki pénzügyi tisztviselőt most a rendőrség is felelősségre fogja vonni.

— **Dr. Vajda Gyula** kolozsvári egyetemi tanár, kegyes tanítórendi kormánysegéd, továbbá dr. Erdélyi Károly, a román. kath. főgymnasium igazgatója és Russel Károly, a kegyesrendi papnevelő-intézet igazgatója tegnap délután a hat órai személyvonattal Budapestre utaztak, hogy részt vegyenek a rendi nagy káptalannak holnap kezdődő gyűlésén.

— **Új ügyvéd Kolozsvárt.** Arról már adtunk hírt, hogy dr. Tompa Camil letette az ügyvédi vizsgálatot és a kolozsvári ügyvédi kamara bejegyezte őt ügyvédek név-

jegyzékébe. Újabb értesülésünk szerint ügyvédi karunknak e legújabb s egyik legde-
rekabb és legrokonoszenesebb tagja iródtáj Szentgyház utca 23 sz. a. háznál tényleg meg is nyitotta. Az új ügyvéd egyik legkiválóbb képzettségű tagja az ifjabb jogász nemzedéknek, a kit melegen ajánlunk a jogkereső közönség figyelmébe.

— **Eljegyzés.** Huszár Pál m. kir. erdősz-jelölt folyó hó 12-én Gyaluban eljegyezte széles körben ismert járási orvos Dr. Siegmund József leányát, Mariskát.

— **Új bankjegyek.** Bécsi levelezőnk arról értesít bennünket, hogy az új huszárkoronás bankjegyeket szeptember közepén bocsátják forgalomba. A *tízforintos bankjegyeket* csak akkor kerülnek forgalomba, ha már a *tízforintos bankjegyeket* bevonták.

— **Kolozsvár város szervezeti szabályzata.** A város szervezeti szabályzatának tervezetén dolgozik Salamon Antal, dr. Szabó Gyula városi tanácsos és dr. Eszterházy László főjegyző. A szervezet alapmunkáját, a tanács szervezetét és ügykötését dr. Eszterházy László készítette el. A két tanácsos a tanácscsal kapcsolatos hivatalok szervezet beosztásának körvonalait állapította meg s két hét alatt az egész tervezettel késszen lesznek és szakosztály elé terjesztik.

— **Hegedűs a kolozsvári iparért.** Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter leirt Kolozsvár városához, hogy főleg a kézműiparra való tekintettel a polgárság helyzetein javítani akar. E célból a kolozsvári ipar kamara tegyen javaslatot, ha szükséges a technológiai intézet igazgatósága és a kerületi ipar felügyelő meghallgatásával, hogy miképpen lehet támogatni a kézmű ipart. A miniszter a produktumokhoz igyekezni fog megkönnyíteni a nyers anyag beszerzést, az áruk forgalmát előmozdítja és kézi gépekkel segíti elő a fejlődést.

— **Nagy Gábor** kolozsvári szálloda tulajdonos annak kijelentésére kért fel, hogy a Központi Szálloda portásánál a Világosság című lapból a ki érdeklődik, egyes példányokat díjtalanul kaphat.

— **„Világosság”** E czim alatt Budapestben megjelenő lap második száma érkezett szerkesztőségünkbe. A gondosan összeállított s érdekes, közleményeket tartalmazó folyóirat megérdemli, hogy sokan olvassák el. Érdekes egy új izzó harisnyára vonatkozó találmány ismertetése.

A németországi legfőbb törvényszék rendeletét is ismertet a lap. E rendelet 1898-ban hivatalból törül a Auer szabadelmat (valjon a magyar szabadelmi bíróság-nak lesz-e elég ereje és bátorsága ezt megtenni?) Végzésének főbb pontja ez:

„Az Auer féle szabadelm leírása szerint a legkisebb technikusok és kemikusok segítségével sem sikerült lezövetést előállítani. Már pedig a szab. törvény ott is olyan leírást kíván, a mely után a tárgyat egy szakértő elő állíthassa. Mind ezek érdekes dolgok és szükséges ezeket tudni most, a holnap nevezetes per küszöbén.

— **Czáfolat.** Az államvasuti alkalmazottak fizetésének rendelkezéséről, valamint fizetési pótlékok engedélyezéséről fölmerült hírekkel szemben, a „Bud. Tud.” illetékes helyről azt az értesítést veszi, hogy ezek a hírek és közlemények minden alapot nélkülöznek.

— **Az obstrukció ára.** Prágából távirják a következőket: Minthogy az ifjucsehek kötelezték magukat arra, hogy a legutóbbi június 8-iki obstrukció okozta károkat megtérítik, Paczak dr. képviselő, az ifjucsehek klubjának helyettes-elnöke 567 koronás számlát kapott, a melyből 555 korona asztalos-munkára esik.

— **Lopás.** Szász Gerő kolozsvári ev. ref. esperes lakására ismeretlen tettesek behatoltak és mintegy 800 frtra menő egyházi pénzt elloptak. A tettesek egy konyhakést is hagytak ott, a mi azt mutatja, hogy veszedelmes szándékkal voltak. A rendőrség a tetteseket, kik úgy látszik a Szamoson át menekültek, nyomozza.

— **A balázsfalvi takarékpénztár** igazgatósága, Szabó Sámuel takarékpénztári elnök, előlévelével igazgatósági ülést tartott. Szabó Sámuel elnök elnöki megnyitójában mely részvétellel emlékezett meg néhai Kovács Gyuláról, a takarékpénztár volt tevékeny igazgatósági tagjáról. Az igazgatóság részvételt jegyzőkönyvileg örököti meg és erről az özvegyet kivonatilag értesíti. A Kovács Gyula halálával üresedésbe jött igazgató tagsági állásra az igazgatóság Tóth Miklós árvásné ki elnököt választotta meg.

— **Emléket Orbán Balásznak!** Orbán Balásznak Székely-Keresztúron felállítandó szobra javára alulírothoz újabb a következő kegyes adományok folytak be: Timó József és családja Harasztkerékről. 5 kor. Vitályos Albertné Sz. Abrahám. 1 kor. Szabó Géza tanuló Szék.-Keresztúr. 86 fill. Kézdi Várhelyi Takarékpénztár. 5 kor. Bölöni Takarékpénztár. 5 kor. Körmendi Lajos czukorgyári iroda főnök Mezőhegyes. 2 kor. Baróthi Takarékpénztár. 10 kor. Papp Ödön Szék.-Keresztúr. 2 kor. Hoitsy Pál Budapestről hetedszer. 3 kor. 55 fill. Hunyadmezei első Tak. pénztár. Hátszeg. 40 kor. összesen 74 kor. 41 fill. Ehhez adva a korábban kimutatott tőjtűt 3326 kor. 04 fill. a szobor alap ma tesz 3400 kor 45 fill. Fogadják a nemes szívű adakozók hazafias adományait, a szobor bizottság, meleg köszönetet! Székely-Keresztúr, 1900. júl. 13. Barabás Lajos, b. pénztárnok.

— **Árvíz a délvideken.** A napok óta tartó esőzés és a legutolsó óriási felhőszakadások következtében a Temes folyó hirtelen megáradt és kilépett medréből. Az árvíz Karánsebes város nagy részét valamint egész határát elárasztotta, százezrekre menő ká-

rokat okozva a gazdaságban. Az árvíz továbbá elpusztította az egész Temesvölgyet, magával sodorva a már learatott gabonát, úgy, hogy Lugoson nagy néptömeg nézi a hidról, mint usznak a kékék a Temes piszkos hullámain. Karánsebesnél az ár elsodorta a Temeshidat. A közlekedés a várossal csak gyaloglehetőséges. A vasuti hid Karánsebes mellett szintén elpusztult, úgy hogy Orsova felé csak Körpe állomásnál való átszállással lehetséges a közlekedés. Az ár oly hirtelen jött, hogy tíz cigány muzsikussal alig tudott a fákra menekülni: az egész éjszakát ott a fákon kellett átvirrasztaniok, míg a főszolgabíró kiszabadította őket veszedelmes helyzetükből. Emberéletben nem esett kár, egyébként azonban óriási károk történtek.

— **Rabegélyző kongresszus Párisban.** A 130 kongresszus közül, a mely a nemzetközi kiállítás tartalmán terbe van véve, most — a mint Párisból távirják — a rabegélyezés foglalkozó kongresszus került sorra. A kongresszust az igazságügyminiszter nyitotta meg, fényes beszéddel, a melyben kiemelte azoknak a törekvéseknek nemességét, a melyek a fogságból kiszabadult rabokat és különösen az egészen fiatal sorduló félben levő foglyokat vissza akarják adni a társadalomnak. A kongresszusra a világ minden részéből jelentkeztek résztvevők jogtudósok, bírák, ügyészek és ügyvédek, a kik három osztályban tárgyjárják a napirendre fölvetett kérdéseket. Az egyik osztályban, a mely a kiszabadult női foglyok ügyével foglalkozik, nagy számmal vesznek részt hölgyek a kik a rabegélyző intézmény élén állanak. Különösen nagy figyelemmel hallgatják JBé-ranger szenátort, a világhírű jogtudost, a ki a kongresszusnak egyik legkiválóbb alakja. Az együttes üléseken Russel Teofil elnököl. A kongresszus tiszteletére a városházán fényes estélyt rendeztek, a tanácskozással befejeztével pedig különböző kirándulások lesznek a rabegélyző intézetek megzemlése céljából. Magyarországról Gruber Lajos kir. alügyész küldött be — az előkészítő bizottság fölkerésére — előadói szakvéleményt a melyek nyomtatásban osztattak ki a tagok között. A jelentkezők magyarok közül Fűrési Mór budapesti ügyvéd személyesen is részt vett a kongresszuson.

— **Követeljünk mindenütt Emkegyujtót.**

Mulatságok.

— **Az ipartestület táncozvigalma.**

A kolozsvári ipartestület tegnap tartotta meg nyári táncozvigalmát a Lövölde helyiségeiben, melyet ez alkalomra szépen díszítettek fel. A közönséget a bejáratnál díszes transparent fogadta e felirattal: „Lépj be gond nélkül és távozz el vigan!”

Ez a motto fejezte ki a mulatság karakterét, mert esti 8 óra után igazán, gondtalan, jó kedélyű közönség kezdett gyűlekezni. Iparos polgártársaink színe-java jelent meg a mulatságon, a hol különösen feltűnt a sok szép leány, a kik a táncozvigalom fényét és gyönyörűségét képezték.

A Lövöldének a táncsteremig vezető utját színes lámpionok ragyogták be és apró zászlok díszlettek mindenütt. A rendezőség élénken sürgött-forgott, hogy az érkező közönség szolgálatára lehessen.

Kilenc óra után vette kezdetét a táncmulatság, mely ritka animoval folyt egészen a reggeli órákig. A négyeseket 120—140 pár táncolt. A mulatság sikeréhez tartozik annak konstatálása is, hogy csakugyan a hajnali és a reggeli órákban távozó közönség igazi vig hangulatban volt s így kétségtelen, hogy a jól sikerült mulatsághoz sok kellemes emlék fűződik.

A jelen volt hölgyek közül a következőket sikerült feljegyeznünk:

Horák Emma, Erzsike és Gizike, Porsche Ferencné és leánya Rózika, Lászlóczy nővérek, Bölönyi nővérek, Faragó Edéné és lánya, Gurizatti nővérek, Pap Mariska, Orsolyák Annuska, König Ilonka, Perucsis Irén, Merza nővérek, Ferenczi nővérek, Hermann Erzsike, Dávid Ödöné, Duchony Endréné, Szatmári Rózika, Bodnár Erzsike, Losonczy Jolán, Kendefy Boriska, Terkál Béláné, Benyovics Istvánné, Varga Annuska, Mezei Mariska, Szilágyi Józsefné, Szakács Vilma, Macskási Lajosné, Demien Annuska, Kerekes Jánosné és lánya, Szeszák Ferenczné és lánya, B. Bak Lajosné, Györgyfalvi Miklósné, Némethi Istvánné, Hancz Ida, Vincez Hermanné, Szabó Antalné, Székely Mihályné és lánya, Komáromi Jánosné, Bagaméri Károlyné, Tóth Mózsné, Losonczy Jánosné, Hirschfeld Lajosné, Ulman Károlyné, Mezei Mariska^{stb.}

Homorod fürdő, 1900. évi Julius hó

22-én a vendéglő nagyterében a fürdő szépítése és a sz.-udvarhelyi „Székely Dal-egylet” javára a Dalagylet közreműködésével táncszalag egybekötött hangverseny rendeztetik.

LEGÚJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

Néppárti népgyűlés.

Bpest, július 16.

A szobrajeczi választó kerület néppárti része tegnap délután Rajeczen népgyűlést tartott. Zmeskál Zoltán,

Szteszkál József, Krupes Rezső és Juriss Mihály beszéltek szövetkezeti ügyről, a néppárt gazdasági programjáról, s az egyházpolitikai törvényekről.

A st.-cloudi pályaudvaron elgázolt budapesti leány.

Bpest, július 16.

A napokban Saint-Cloudban elgázolt a vonat két magyar zenésznőt; ezeknek egyike Sonnenschein Gizella budapesti születésű leány volt, rokonai is itt laknak. A szerencsétlen fiatal leány szülei a tegnapi lapokból tudták meg leányuk tragikus sorsát, a melyről ma hivatalos értesítést is kaptak. A csapás annál váratlanabban érte őket, mert a napokban kaptak tőle levelet, melyben azt írta, hogy sorsa ismét jobbra fordult. A szerencsétlen leánynak Budapesten igen sok ismerőse volt, s hosszú, csaknem földig érő fekete és rendkívül bájos megjelenése mindenütt feltűnést keltett.

Szövetkezeti mozgalom.

Budapest, július 16.

Az önállóan működő szövetkezetek országos köteleke augusztus 5-én tartja alakuló közgyűlését. A szövetkezetek körében már is nagyszabású akciók folynak az országos kötelek ügykörébe kerülő kérdésekben. Az érdeklődést azonban leginkább az elnökválasztás vonja magára. Ebben a kérdésben, mint a Kel. Ért. jelenti, már erős állásfoglalás is észlelhető egyik-másik szövetkezeti kapacitás mellett, s nem lehetetlen, hogy az elnöki tiszttség betöltésénél oly éles ellentétek fejlődnek ki, hogy a vidéki önállóan működő szövetkezetek külön vidéki kötelek létesítését fogják szorgalmazni.

Az angol hajóraj és a magyar kormány.

Budapest, július 16.

Az angol hajóraj fumei látogatása élénken foglalkoztatja most a Budapesti tartózkodó politikusokat. Eredetileg csupán a trieszti látogatás volt tervbe véve, s hogy az angolok Fiumébe is eljöttek, ez — mint a Kel. Ért. illetékes helyről nyert információk alapján jelenti — tisztán Széll Kálmán miniszterelnök intervenciójára történt. Mielőtt a trieszti látogatást hivatalosan bejelentették, a miniszterelnök és londoni nagykövetség között élénk levélváltások voltak, s Széll Kálmán miniszterelnök legutóbbi bécsi útja is volt némi összefüggésben az angol hajóraj fumei látogatásával.

Affaire.

Székely-Udvarhely, jul. 16.

Hollaky főispán a „Magyar Szó” szerkesztőjéhez a következő táviratot intézte.

Tek. Pályi Ede urnak a „Magyar Szó” szerkesztőjének Budapest. — A „Magyar Szó” 143. számában „Székely Udvarhelyi levél” czímen kiadott cikkben foglalt állítások oly koholmányok, melyek irányomhan személyes inzultust és sértést tartalmaznak, a melyekért elégtételt kérek.

Elvárom tek. szerkesztő ur lovagiasságától, hogy akár a levél beküldőjét nekem táviratilag megnevezze, akár pedig a szerkesztő ur nekem lovagias, elégtételt adjon.

Távirati válaszát kéri Hollaki Arthur.

A kínai forradalom.

Pétervár, jul. 16.

A lapok megczáfolták azt a hírt, mintha ujabbban 30,000 orosz katona indulna Kínába.

Pétervár, jul. 16.

Odessából ma elindult a Vörös Kereszt egylet expedíciója, a mely egy kórházból 200 ágygyal és megfelelő orvosból és irlalmas nővérekből áll.

Róma, jul. 16.

Az olasz konzul Sanghaiból jelenti, hogy Huonban elpusztították az olasz missziót, Fantasai püspököt és két misszionáriust meggyilkoltak.

London, jul. 16.

A New-York World jelenti Sanghaiból:

Seng táviróigazgató egy jelentést juttatott a konzulokhoz, melyben közli, hogy **Pekingben megölték az idegeneket.**

Seng megőrjja az idegeneket gyűlölő Tung tábornokot és hozzáteszi, hogy ő rendelte el, hogy a követsegeket nehéz ágyukkal bombázzák, úgy, hogy az épület leégett.

London, jul. 16

A Reuter-ügynökség jelenti: Az ostromló ágyúzása réseket ütött a pekingi követségi épületeken.

Az összes idegeneket hősies védelem után, miután lőszerük elfogyott, megölték.

London, július 16.

Times jelenti Lihungcsang utasította a fekete zászlósok vezérét, hogy ötvénezer emberrel Pekingbe menjen Alexejev tábornok Tiencinbe érkezett.

A Daily Express írja Sanghaiból: Kupeil és Honau tartományokban az utóbbi időkben **huszezer kínai keresztény megölték legiszonyubb kínzással.** A boxermozgalom rohamason terjed.

Az angol flotta Fiumében.

Fiume, jul. 16.

Az angol flotta itt időzése alkalmból nagy népiünnepet rendeztek. A matrózok, a polgárság alsóbb osztálya annyira leitta magát a népkertben, hogy a kurjongatás és láрма behallzott a városba.

A kormányzó által adott lakomán Szapáry László gróf angolul köszöntött Viktoria királynéja.

Az angol admirális következőleg válaszolt:

A népek életében vannak néha zavarok. Így van ez most Angliával is, de reméli, minden idegen segítség nélkül kibábolnak belőle.

Hangoztattja, hogy neki, mint ir embernek feltűnik a magyar és ir nemzet közötti rokonság. Mindkettő szereti a szabadságot, a sportot, ősi törvényeket.

Ö Magyarországon mintegy itthon érzi magát. Élteti a magyar királyt és nemzetet.

Szapáry ezután felolvasta Hegedűs miniszter sürgönyét, a mely a kormány nevében üdvözlí az angolokat.

Párba.

Budapest, jul. 16.

Zubovics Feodor kapitány és Rákóczy nórádi főszolgabíró között kardpárba volt. Rákóczy a fején és vállán súlyosan, Zubovics kezén és oldalán sebesült meg.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.)*

A dr. Hédeváry Lehel és Peiello Róbert urak között fölmerült becstülbeli ügyet a lovagiasság szabályai szerint befejezettnek nyilvánítottuk.

Kolozsvár, 1900. július 16.

Debreczeny Béla sk., Dr. Lázár Ernő sk., Marszelek Endre sk., Szász Ödön sk., mint Peiello Róbert ur mint dr. Hédeváry L. ur megbízottjai.

Az „Ellenzék” 158. száma „Nyilttér” rovatában Szilágyi Ferencz főpinczér által ellenem kitett rágalmazó cikkére a t. közönség tájékoztatása végett következőkben nyilatkozom:

Szilágyit felkerésére előre közösen megállapított költség- és fáradságj fejében 10 frt fizetésért fizetőpinczérnek Gyulafehérvárra elhelyeztem; nevezett állását elfoglalta, de minthogy állását betöltieni több ok folytán képtelen volt, megbízhatatlanságáért 14 napra el lett bocsátva. Ekkor nevezett visszajött s követelte a 10 frtot vissza, de, mert nekem kiadásaim voltak és mert kötelezettségemnek eleget tettem, nem adtam vissza. Erre bopereit s jogtalan követelésével jogerős végzés folytán el lett utasítva.

En nem lehetek oka, ha valaki állását nem tölti be s elbocsátják. Hát én ekkor köteles legyek visszafizetni mindazon díjakat, a melyekre rászolgáltam?

Fel sem tehető, de ilyen képzelní sem lehet s így a Szilágyi cikkét nem indokolt rágalomnak mondnom s részemről ez uton az ügyet befejezettnek nyilvánítom. Azonban megfontolásra jogom a hivatott bíróságnál érvényesíteni fenntartom s a nyerendő ítéletet annak idejében e helyen közölteendém.

Ezen cikkért a teljes felelősséget elvállalom.

Silló Gyula.

Mult hét péntek és szombat közti éjjelen egy „Currier” bicikli gép Szentlélek-utcázól az Újvilág vezető uton elveszett. Ki valami felvilágosítást vagy nyomra vezetőt tud közölni, illő jutalomban részesül.

A gép hajlított kormányu, fehér fogantus, ostortartóval ellátott, nagy alaku csengővel, új ostorral, melynek nyelvébe Sz. D. betűk és 5 águ korona van vésvé.

Czím az Ellenzék kiadóhivatalában meg tudható.

Tudomásul.

Tisztelettel értesitem a melyen tisztelt ve-
vőimet, hogy üzletembe a sör elarusítást további értesítésig a mai napon beszüntetem.

Kolozsvárt, 1900. július hó 16.

Taub Náthán.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Sz. 3142—1900.

676. 1—2.

Pályázat.

A „Károli” országos kórház nőgyógyászati osztályánál üresedésbe jött **házmesteri** állásra, havi ötven korona fizetés, lakás, fűtés s világítás élvezetével, továbbá ugyanoda szülésznői képesítéssel bíró több **ápolónői** állásra havi harmincz korona fizetés s teljes ellátással pályázatot hirdetek.

A kellő okmányokkal ellátott folyamodványok folyó évi július hó 28-ig hozzám adandók be. Személyes jelentkezés szükséges.

Kolozsvárt, 1900 július hó 14-én.

A „Károli” országos kórház igazgatója.

Dr. Engel Gábor.

Pályázati hirdetés.

A magyarországi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa a kolozsvári unitárius főgymnasiumhoz egy rendes tanári állásra, a mennyiségtan-teremtettani tanszakra pályázatot hirdet. Alapfizetés évi 2400 kor. havi előleges részletekben, ötöd-éves kórpótlék öt ízben a 200 korona, 560 kor. szállásdíj felévi előleges részletekben. A fizetési fokozatokba a sorrend szerint előlépni a rendszeresítés után az illetőnek joga lesz.

Az alkalmazás egy évig ideiglenes s csak a próba év után fog rendszeresíteni. Pályázhatnak tanári oklevéllel bíró unitárius vallású tanárok.

Az állás f. évi augusztus 30-án foglalandó el.

A pályázati kérvények Ferencz József unitárius püspökhöz Kolozsvárra küldendők f. évi augusztus 1-ig.

A magyarországi Unitárius Egyház Képviselő Tanácsának Kolozsvárt, 1900. július 11-én tartott üléséből.

Ferencz József

unitárius püspök.

Csifó Salamon

titkár-előadó.

677. 1—2.

● Tavaszi és nyári idény 1900. ● Valódi brünni szövetek.

Egy szelvény 3'10 mtr. hosszú,
teljes uri öltönyt, (kabát, nad-
rág, mellény) ad, ára csak

470. 13—20.

Egy szelvényt fekete szalon öltönyhöz 10 ft. valamint felöltő-szöveteket, turis-töredéket, legfinomabb kamagokat stb. stb. küld gyári áron a valódiságáról és szoliditásáról jól ismert posztógyári raktár

SIEGEL-INHOFF BRÜNNEN.
Minként ingyen és bérmentve. Mintaház szállítástól biztosíték. A magán-
felek előnyei: szöveteket közvetlenül fennit csejgőt a gyárhelyiségből ren-
delni tehetnek.

Internátus.

A **székely-udvarhelyi** kir. állami főreál-iskolával kapcsolatos internátusba az 1900—1901 tanévre **65** tanuló vétetik fel.

Különösen azokra előnyös ez intézet, a kik gyermekeiket szigorú felügyelet alá óhajtják helyezni.

Prospectussal, utbaigazításokkal készséggel szolgál az
674. 1—3.

igazgatóság.

ELADÓ

téglagyári-telep és malom.

Kis-Küküllővármegye székhelyétől, **Dicső-Szent-Mártontól** 3 kmtr. távolságra **Dombó** község határára, országot és vasúti megállóhely mellett 400 méter távolságra jóforgalmu **tégla- és cserépgyár.**

Kitűnő jó anyag, kifogyhatlan bánya, 10 hold telep, benne szántó és kaszáló. Egymillió tégl (kézi vetés) és félmillió cserép készíthető évente. Lakház, munkáslakás, égetőkemence, iparvágány utánsajtoló stb.

MALOM

emeletes meghajtása egy 20 lóerős benzomotor, két pár 42. kö, 21. számú Ganz hengerek, Nemzeti gabonatisztító-gép, három szita, előszita, daratisztító, öt felvonó, minden újból szerelve!! 7 hónapja kellően elrendezve, családi és társasági ügy miatt eladó!

Bővebbet levél vagy megkeresésre **Somogyi és Társa** első téglagyára Dombó u. p.: Dicső-Szent-Márton. 669. 2—3.

Pénzkölcsönt

kaphatnak előnyös feltételek mellett és gyorsan: katonatisztek, hivatalnokok és minden hitelképes egyén **személyes** hitelre!

Írásbeli ajánlatokat ezen lap kiadóhivatalába kérek **„25000 forint elhelyezendő magán-pénz”** jelige alatt. 675. 1—1.

Szolnok-Dobokavármegye alispánjától.

Sz. 9341—1900

671. 2—2

Hirdetmény.

Ezen vármegye törvényhatósági bizottsága 1900 május 30-án tartott közgyűlésében 30 jkv. szám alatt hozott határozatával engedélyezte a deési állami gymnasium belső berendezésére szükséges iskola padok, asztalok, székek, szekrények, fali táblák stb. vállalat útján való beszerzését.

Felhívom mindazokat, akik ezen szükségletek szállítására vállalkozni hajlandók, hogy 500 korona bántépénzzel ellátott írásbeli ajánlatokat 1900 július hó 25. napjáig hozzám adják be.

A berendezési cikkek 1900 szeptember hó 15-ig szállítandók.

A szükséges kimutatás a vállalkozni óhaj-tók részére rendelkezésre áll.

Deesen, 1900 évi július hó 12-én.

Dr. Torma,

alispán.

Folies Bergé mulató az Ujvilágban.

Naponta variete előadás szenzációs és családias műsorral!

Szenzációs!

Szenzációs!

THE FILIPPIS

grotesk és táncművészek.

Nagy tetszés!

Angeli, az itt kedvelt exentrique párdalosos.
Már csak rövid ideig:

Hedvig Mora **Wandrey Mitzi**
női bariton. kigyó művésznő.

Előkészületen: **A mimikus**. Kitűnő bohózat.

Azonkívül fölépít a 15 tagból álló művésztszakszám.

Kezdeté 8 órakor. Belépti díj 1 korona.

Számos látogatást ért esd

Back Soma **Rienzi Mariska**
impressárió. igazgató.

382. 1—1.

Magyar tanulók utazása

a párisi világkiállításra.

Közköztudomású m. kir. ministerium által ajánlott s a párisi világkiállítás magyar kormánybiztosának főfelügyelete alá rendelt tanulmányi utazás.

Indul Budapestről 1900. július 19. Münchenen (1 napi pihenő), Párisba (7 napi tartózkodás), visszautazás Svájcra át (Zürichben 1 nap). Jegyek lakást és teljes ellátást biztosítanak. Árak III. oszt. 115 ft 50 kr. II. osztályban 145 ft 50 kr.

Jelentkezések a tanintézetek igazgatóságánál és Budapest m. a. v. városi menetjegy irodájában (Hungária szálloda.)

Propper N. János, v. ker. ak. igazgató.

641. 10—10.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!!!

KOZEL F. JÓZSEF

kályharaktárban

Kolozsvárt, Unio-utca 20. sz.

(Redontal szemben)

Állandóan 300—400 darab kályha kész-
leiben van, melyek egy szépség mint
minőség tekintetében felülmúlhatlanok
s az eddig teljesített nagyobb megbi-
zasai is ép úgy mint azelőtt a legna-
gyobb szakértelmű és pontosság mel-
lett fog eszközölni.

DEMJÉN ÁGOSTON

mülakatos gyorsan és pontosan

teljesít mindenféle

Lakatos munkákat,

saját szabadalmazott ablak-

záróit szellőző készülékekkel,

függöny-horgait különösen

ajánlja.

Jókai-utca 12. szám.

Pénzkölcsön

földbirtokokra, bérházakra I. II.

helyre kedvező feltételekkel

nyerhető. Fővilágosítást ad szí-

vességből Gerő A. volt tktári

igazgató Budapest VII. Nefelejts-

utca 8. szám.

„Municipia”

kiadóhivatala az összes közszé-
gi és közigazgatási nyomtatványok,
könyv-, papír- és irodaszerek

legnagyobb raktára Budapest,

VII. Kerepesi-ut 12. szám. Nagy

képes árjegyzék kívánatra ingyen

és bérmentve.

Varga Pál

czimbalom-gyártónál megjelent

czimbalomiskolából 1 hét alatt

tanító segélye nélkül megtanul

czimbalmozni bárki, melyet üz-

letben vásárolt czimbalomhoz

ingyen adok. Budapest, VIII.

Röck Szilárd-utca 3. szám. —

Czimbalomokról képes árjegyzék

ingyen.

Léber Gyula első erdélyi

szodronyosító

fonat- és szitaár gyára Kolozsvárt

Torda-utca.

Klaszovitt György

szíjj- és nyereggyártó

Kolozsvárt, Unio-utca.

Ajánlja mindennemű finom

bőraru-cikkek, utazó, lovagló-

és kocsi-cikkek minden ki-

vitelben. — Nagy raktár, szolid

árak mellett.

Első egyedüli magyar zongora-

gyáros **Thék Endre**. Főraktára:

Budapest, Üllői-ut 66. a gyár-

bar; fiókraktára: Kolozsváron,

Unio-utca 12. **Farkas Ödön**

igazgató.

Unio-utca udjon-

sága!!!

Műjég, kitűnő tej, vaj és alud-

tej csarnokomból házhoz szál-

litok megrendelés folytán jéggel

együtt a fenti cikkekkel.

Szíves rendeléseket kér: **Pén-**

tek J. né

tejasarnok tulajdonos.

Eisele József

rész-, ércmű- és gőzkazán-gyár

Budapest,

V., Külső Váci-ut 138.

Pollák Samu

aszfalt és ozementipar vál-

lalata, ozementlemez és mű-

kögyára

Kolozsvár.

Igaz, hogy még sok min-

dent nem lehet idehaza kapni,

de a mit csak lehet, az

fűszer-üzletemben

mind található lesz.

Benke Dezső.

Naponta friss gyümölcsök.

A legjobb hust

Benigni Sámuel

főitri üzletében

lehet kapni, a hol mindennemű

fűstölt hús is kapható! Postai

megrendelés azonnal teljesítetik.

A kinek építettmi valója van,

az egész bizalommal forduljon

Hirschfeld Lajos

építőmesterhez, Külmonostor-u.

82. sz. Tervezéseket, költségve-

téseket ugyanott.

A ki

Kolozsvárra jön, szálljon Nagy

Gábor elsőrangú „Központi

Szállodájába”, a hol pon-

tos kiszolgálás mellett tiszta

vendégszoba, kitűnő étel és

valódi bor kapható.

B. Bak Lajos

épület- és bútorszállító

Kolozsvárt.

Gyári üzemre berendezett mű-

helyből kikérült tárgyak kiállí-

tásokon elismerést érdemeltek!

Az árak szolidak.

Solymosi Olivér állami-

lag segélyezett gépgyár és

vasöntőgyára Kolozsvárt.

1868 óta áll fenn. Készít gépe-

ket, gazdasági eszközöket gon-

dos kivitelben, szolid árak mel-

lett. Gyárában közel 100 szak-

képzett székely munkás dolgozik.

A m. kir. posta és távirat igaz-

gatóság rendes szállítója

Gergely Kálmán

kocsigyártó Kolozsvárt, kültorda

utca 27. szám. Új kocsik

készíthetnek.

Magyar vitorla-vászon- és

kender-gyár Salzmann és

Társaság Budapest, V., Nádor-

utca 20. Nyers- és vízmentes-

ponyvák, zsákok, vatirvaszon stb.

Csak nagyban.

Spannraft György

mech. kötszővődeje Kassán. Ké-

szít férfi-, női-, gyermek haris-

nyákat, vadász szarvak, keztyű-

ket, térd-melegítőket. Kapható

egyedül a készítőnél.

Központi fűtések, szellőzteté-

sek, városi vízművek, csatorná-

zás stb. Építésközpont-munkák,

horgany-díszítmények. Vajkó

pülv. Zellerin gyár r. társ.

Budapest, Nagy-díófa-utca 14.

A Magyar Keramiai gyár

részv. társ. Budapest. Iroda

VIII. József-körút 14. Telefon:

52—74. Gyárak: X., Kőbánya,

Óhegy. Telefon 53—09. Ajánlja

Rost Ottó mérnök és a keramit

feltalálójának személyes veze-

tése mellett gyártott kőci ut,

járda- és udvarok burkolására

kitűnőnek elismert keramit kö-

veit és keramit lapjait.

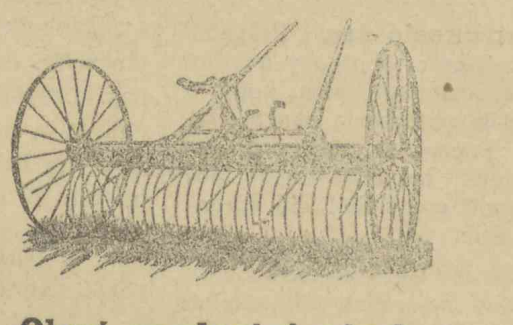
Telephon 201. Tauffer Ferencz Utóda Kolozsvár belkőzép-u. 5.

Olcso kerékpárok.

Az idény előrehaladottsága miatt raktáron
levő összes biciklik és felszerelési tárgyak
eredeti gyári áron adom el.

A ki tehát olcsón akar kerékpárhoz jutni —
használja fel ezt a kedvező alkalmat.
357. 28—0.

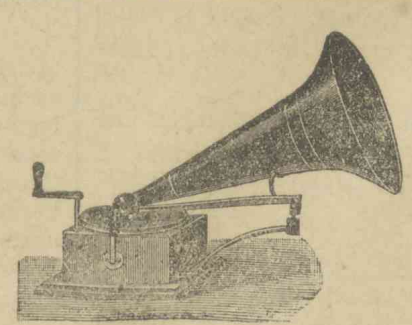

Olcso gazdasági gépek.

Legjobb fajta szénagyűjtők, fűkaszálók, arató-
gépek a híres amerikai D. M. Osborne és Tsa cég
gyárából.

Továbbá elsőrendű gyártmányú cséplő-gépek,
rosták, Trieurók, Szecskavágók, törökbuza morzso-
lók, répvágók stb.

Uj gabonaszálók, vízmentes ponyvák legol-
csóbb gyári áron.

Olcso Phonographok és Grammophonok.

A Phonographokkal felvehető és reprodu-
kálható minden beszéd, szavalt, ének és mindenféle
zene. Raktáron vannak megjártott hengerek nagy
választékban, — ugyisintzen felvételre való üres
hengerek.

Legelsőbbrendű Grammophonok, a zenét
éneket és beszédet természetes erővel adja vissza
Grammophon hanglemezek nagy választékban.

Telephon 201. Tauffer Ferencz Utóda Kolozsvár belkőzép-u. 5.

KERÉKPÁROK

már 100 forintért is kaphatók!

Csak is elsőrangú gyárak állandó nagy raktára u. m. „Schladitz” dresdai,
„Patria” sollingeni, „Norium” lánecnélküli, „Styria-Puch” eredeti,
„Nascott”, „Helical-Premier” stb. feltűnően olcsó árak, fel-
szerelések.

Nagy mechanikai műhely!

GRÖSZ FRIGYES

Kolozsvár, Beltorda-utca „New-York”-szálloda
mellett.

562. 26—0.

Nyomatott Magyar Mihály nyomdájában, Kolozsvárt.